

101

ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΗΜΕΝΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΕ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ - ΣΥΝΟΨΗ

IAM

Καταπολέμηση των στημένων αγώνων και προώθηση της ακεραιότητας μέσω της εκπαίδευσης των νέων αθλητών

613162-EPP-1-2019-1-IT-SPO-SCP

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ ΕΧΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΟΛΩΝ
ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

CODACONS

cre thi dev
creative thinking development

ΚΙΝΗΤΟΒΛΟΚΚ

Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΕΝ ΣΥΝΙΣΤΑ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΖΕΙ ΤΙΣ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΟΝΟ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ, ΚΑΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΥΤΗ

Συγγραφείς

- Yoanna Dochevska, Διδακτορικός φοιτητής στην Εθνική Αθλητική Ακαδημία “Vassil Levski”, Πρόεδρος της BSDA, Βουλγαρία
- Σοφία Παπακωνσταντίνου, Project Manager της CreThiDev, Ελλάδα
- Marco Ramadori, Πρόεδρος της CODACONS, Ιταλία
- Dolores Forgione, Αντιπρόεδρος της Associazione ISES, Ιταλία
- Igor Pušnik, Πρόεδρος της Nk Interblock, Σλοβενία
- Ömür Fatih Karakullukcu, Πρόεδρος Τουρκικής Σχολής της Αθλητικής Ομοσπονδίας, Τουρκία

Ερευνητική ομάδα

Βουλγαρία	Stefka Djobova Ivelina Kirilova Ivaylo Zdravkov
Ελλάδα	Maria Giannacourou Agni Vytaniotou
Ιταλία	Federica Marchetti Gianluca Di Ascenzo Valeria Graziussi Andrea Ferrari
Σλοβενία	Maša Drčar Igor Pušnik
Τουρκία	Bilal Çağlayan Hüseyin Gümüş Mehmet Bulut

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι γίνεται αναφορά στην πηγή.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελίδα 4

2. ΤΟ ΕΡΓΟ.....σελίδα 5

**3. ΣΤΗΣΙΜΟ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥσελίδα 8**

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ.....σελίδα 10

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι στημένοι αγώνες είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα. Η βιβλιογραφική έρευνα του έργου IAM στοχεύει στο να αναλύσει βαθιά την τρέχουσα κατάσταση, σχετικά με αυτήν την απειλή για τον αθλητισμό σε διεθνές επίπεδο, ιδίως στις χώρες εταίρους (Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβενία και Τουρκία) και στο πλαίσιο της ΕΕ.

Το παρόν έγγραφο αντιπροσωπεύει μια σύνοψη της πλήρους έκθεσης (που διατίθεται στα αγγλικά στον ιστότοπο του έργου <https://codacons.it/progetto-iam/>) η οποία παρουσιάζει τα αποτελέσματα της «βιβλιογραφικής έρευνας» καθώς και την ανάλυση δεδομένων, τα οποία συλλέχθηκαν από την ερευνητική ομάδα του έργου IAM.

Η «βιβλιογραφική έρευνα» βασίστηκε σε πρόσφατα επίσημα στατιστικά στοιχεία, αναφορές και άρθρα από περιοδικά, εφημερίδες, κυβερνητικές λευκές βίβλους και στατιστικά στοιχεία της ΕΕ για τους στημένους αγώνες στις χώρες που συμμετέχουν στο έργο. Δεδομένης της παγκόσμιας διάστασης που έχει το φαινόμενο των στημένων αγώνων, η έρευνα περιλαμβάνει μια εστιασμένη ανάλυση με υλοποιημένες πρωτοβουλίες και δράσεις σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Επίσης, μια συγκεκριμένη ενότητα αφορά την προστασία των καταναλωτών, παρουσιάζοντας τεχνικά έγγραφα και στατιστικά στοιχεία σχετικά με την αντίληψη των φιλάθλων όσον αφορά τη χειραγώγηση των αποτελεσμάτων και των αγώνων.

Το παρόν έγγραφο στοχεύει στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον κίνδυνο των στημένων αγώνων, τις συνέπειες του φαινομένου αυτού και τις υπάρχουσες λύσεις για την καταπολέμησή του μέσω της προώθησης της εκπαίδευσης, της πρόληψης και της διάδοσης αθλητικών αξιών, όπως η ακεραιότητα, η διαφάνεια, η δικαιοσύνη και η εντιμότητα.

Μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε: Ανάλυση προσβάσιμων πηγών βιβλιογραφίας και παρουσίαση υφιστάμενων πολιτικών και πρακτικών, καθώς και στοιχεία που συλλέχθηκαν από παρατηρήσεις και επικοινωνία με ενδιαφερόμενα μέρη (εμπλεκόμενους φορείς).

2. ΤΟ ΕΡΓΟ

Η προώθηση της ακεραιότητας ενάντια στους στημένους αγώνες είναι ο κύριος στόχος του έργου **IAM**: «Καταπολέμηση των στημένων αγώνων και προώθηση της ακεραιότητας μέσω της εκπαίδευσης των νέων αθλητών» που αποτελεί προτεραιότητα του προγράμματος Erasmus+ Sport.

Η βασική ιδέα του έργου είναι να καταπολεμηθεί αυτή η παγκόσμια σύγχρονη απειλή που αντιμετωπίζει ο αθλητισμός, μέσω της εκπαίδευσης νέων αθλητών (ηλικίας 14-16 ετών) προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια, το δίκαιο παιχνίδι και ο σεβασμός για τους άλλους από το αρχικό στάδιο της αθλητικής δραστηριότητας.

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- CODACONS (Συντονιστής), Ιταλία
- ISES, Ιταλία
- BSDA, Βουλγαρία
- CRE.THI.DEV, Ελλάδα
- NK INTERBLOCK, Σλοβενία
- TOSF, Τουρκία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους εταίρους του έργου παρακαλώ επισκεφτείτε την ιστοσελίδα

<https://codacons.it/progetto-iam/>

Οι προκλήσεις που δημιουργούνται σήμερα από τη χειραγώγηση των αγώνων χρειάζονται μια ισχυρή συνεργασία σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, προκειμένου να προστατευθεί το μέλλον του αθλητισμού, καθώς και η ηθική και η ακεραιότητά του.

Οι στημένοι αγώνες μπορεί να κατηγοριοποιηθούν σε δύο ευρύτερες ομάδες. Στα ευρωπαϊκά αθλήματα, έχουν υπάρξει αρκετές περιπτώσεις στημένων αγώνων οι οποίες σχετίζονται με τη διαφθορά, το τζόγο ή το στοίχημα. Αυτό συμβαίνει όταν τρίτοι παράγοντες επηρεάζουν τα άτομα για να συμμετάσχουν σε έναν στημένο αγώνα.

Η δεύτερη κατηγορία στημένων αγώνων περιλαμβάνει τη χειραγώγηση αθλητικών αγώνων από προπονητές ή παίκτες, είτε ως τακτική είτε ως στρατηγική.

Διάφοροι μπορεί να εμπλέκονται στη χειραγώγηση αγώνων. Άτομα με ποινικό υπόβαθρο μπορεί να παίξουν σημαντικό ρόλο στο στήσιμο αγώνων, καθώς και οι παίκτες, οι συμπαίκτες τους ή οι ιδιοκτήτες συλλόγων. Γιατί όμως τα άτομα που ασχολούνται με τον αθλητισμό συναινούν στο στήσιμο αγώνων;

Προπονητές και παίκτες είναι πιο πιθανό να διαμορφώσουν έναν αγώνα όταν ένα συγκεκριμένο παιχνίδι δεν επηρεάζει τα τελικά αποτελέσματα της βαθμολογίας ή της αξιολόγησης. Ο «Καθορισμός Σημείων» (Spot-Fixing), παρατηρείται όταν ένα άτομο

εκτελεί σκόπιμα μια συγκεκριμένη ενέργεια, αλλά όχι απαραίτητα με την πρόθεση να χάσει το παιχνίδι. Επομένως, κάθε αίσθημα ενοχής είναι σημαντικά χαμηλότερο, που σημαίνει ότι όσοι εμπλέκονται μπορεί να είναι πιο ανοιχτοί σε προσφορές που τους έχουν δοθεί.

Τα άτομα που ασχολούνται με τον αθλητισμό μπορούν να χειραγωγούνται πιο εύκολα από ό,τι τα μέλη μιας ομάδας. Ως εκ τούτου, οι διαιτητές αποτελούν συχνά τον πρωταρχικό στόχο, καθώς έχουν υψηλό βαθμό επιρροής στο αποτέλεσμα των αγώνων. Επιπροσθέτως οι υπάλληλοι των συλλόγων, αποτελούν επίσης στόχο καθώς μπορούν να επηρεάσουν τον σύλλογο αλλά και ολόκληρη τη κουλτούρα του.

Οι προκλήσεις που θέτει η χειραγώγηση των αγώνων χρειάζονται σήμερα μια ισχυρή συνεργασία σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο προκειμένου να προστατευθεί το μέλλον του αθλητισμού, η ηθική και η ακεραιότητά του.

Για αυτόν τον λόγο, το έργο IAM υποστηρίζει τις πολιτικές που έχει υιοθετήσει η ΕΕ για τους στημένους αγώνες, όπως και το τρέχον πλαίσιο συνεργασίας 2017-2020 για τον αθλητισμό, το οποίο στοχεύει στην καταπολέμηση των στημένων αγώνων και αποτελεί σημαντική συμβολή στην επίτευξη κοινών στόχων για την ακεραιότητα του αθλητισμού σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Στο έργο αυτό εργασίας υπογραμμίζεται η σημασία της εκπαίδευσης για την πρόληψη των κινδύνων της διαφθοράς και χειραγώγησης των αποτελεσμάτων των αγώνων, όπως προβλεπεται από το πρόγραμμα Erasmus+. Τονίζεται επίσης η σημασία της

ευαισθητοποίησης, της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών και οργανισμών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, όπως στοχεύει να κάνει και το έργο IAM μέσω της εφαρμογής εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Το έργο IAM θέτει ως κύρια προτεραιότητα την ευαισθητοποίηση νέων αθλητών και αθλητριών (ηλικίας 14-16 ετών) προκειμένου να διασφαλιστεί η δικαιοσύνη και η διαφάνεια των αθλητών. Δεδομένου ότι τα πιθανά κέρδη των στημένων αγώνων είναι υψηλά, απαιτούνται προσπάθειες πρόληψης για την προστασία των παικτών. Συγκεκριμένα, στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας, οι παίκτες πρέπει να γνωρίζουν τους κανόνες ώστε να προστατεύσουν το μέλλον του αθλήματός τους.

Το έργο IAM, εστιάζοντας σε νέους αθλητές και αθλήτριες, στοχεύει να προωθήσει την αναγνώριση και την απόρριψη της χειραγώγησης και της διαφθοράς από την αρχή της ενασχόλησης τους με τον αθλητισμό, όπως υποστηρίζει και η εκστρατεία της UEFA «Αναγνώριση, Απόρριψη και Αναφορά». Πράγματι, οι νέοι αθλητές/ριες είναι πιο ευάλωτοι, αντιμετωπίζοντας τους κινδύνους των σημερινών τεχνολογικών αλλαγών, καθώς και την ταχύτητα και την ευκολία της παγκόσμιας επικοινωνίας, τα οποία έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν τους κινδύνους που μπορεί να προκληθούν από τα αθλητικά στοιχήματα. Είναι επίσης απαραίτητο να αυξηθεί η ευαισθητοποίησή τους σχετικά με το ενδεχόμενο ενός διεφθαρμένου περιβάλλοντος σε αθλητικούς συλλόγους και ομοσπονδίες και να διδαχθούν πώς να προστατεύουν τον εαυτό τους και το άθλημά

τους. Έτσι, είναι απαραίτητο να ευαισθητοποιηθούν οι παίκτες ηλικίας 14 - 16 ετών μέσω της εφαρμογής διαδραστικών σεμιναρίων τα οποία θα παρουσιάζουν τους παράγοντες κινδύνου, όπως η κακή διακυβέρνηση.

Συντονιστής του έργου IAM είναι η CODACON (IT), η οποία είναι μια ένωση προστασίας των καταναλωτών. Για τον λόγο αυτό, στην έρευνά μας θεωρήσαμε θεμελιώδες να συμπεριλάβουμε και τους φιλάθλους αθλητικών παιχνιδιών (οι οποίοι μπορούν να θεωρηθούν καταναλωτές αθλητικών εκδηλώσεων) ώστε να τους προστατεύσουμε από τους στημένους αγώνες.

Οι φίλαθλοι πρέπει να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο όσον αφορά τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης και τα προγράμματα πρόληψης για την αντιμετώπιση των στημένων αγώνων στις ομάδες τους. Σε αυτό το πλαίσιο οι φίλαθλοι πρέπει να συνεργαστούν με το αθλητικό κίνημα, καθώς και με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Η καλύτερη διακυβέρνηση των ποδοσφαιρικών συλλόγων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των ιδιοκτητών και των φιλάθλων, θα μειώσει τον κίνδυνο των στημένων αγώνων:

- Η επίσημη και άμεση συμμετοχή των φιλάθλων ή των ιδιοκτητών των συλλόγων (μερίδιο μειοψηφίας ή πλειοψηφίας) οδηγεί σε πιο δημοκρατικές δομές λήψης αποφάσεων εντός των συλλόγων και συνεπώς σε μεγαλύτερη διαφάνεια και βιωσιμότητα.
- Η εφαρμογή των βασικών αρχών της χρηστής διακυβέρνησης, όπως η

δημοκρατική εκπροσώπηση και η διαφάνεια, δημιουργεί ένα περιβάλλον στο οποίο είναι λιγότερο πιθανό να συμβεί στήσιμο αγώνων και η κοινωνική αξία του ποδοσφαίρου μπορεί να ξεδιπλώσει το πλήρες δυναμικό του που συμβάλλει στην ανάπτυξη της κοινότητας και στην ενεργό συμμετοχή του πολίτη.

- Επομένως, οι καλύτεροι κανονισμοί συμμόρφωσης με την ισχυρή διαχείριση κινδύνων και τη χρηστή διακυβέρνηση πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της καταπολέμησης των στημένων αγώνων.

Κάθε εταίρος θα διαδραματίσει ενεργό ρόλο, αντιπροσωπεύοντας τη δική του προστιθέμενη αξία στο έργο και θα συνεργαστεί για να εξασφαλίσει θετικό αντίκτυπο στους ωφελούμενους του έργου IAM. Έτσι, η κοινή πρωτοβουλία διαφόρων ενδιαφερομένων, που εκπροσωπούν τον εκπαιδευτικό τομέα, τον αθλητικό τομέα και την προστασία των καταναλωτών και των αθλητών θα συμβάλει στην ενημέρωση και στην ευαισθητοποίηση των νέων αθλητών σχετικά με την ανάγκη μεγαλύτερης κατανόησης αυτού του παρόντος κινδύνου με σκοπό τη διατήρηση της ακεραιότητας, της διαφάνειας και της δικαιοσύνης στον αθλητισμό.

3. ΣΤΗΣΙΜΟ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο δεν έχει ακόμη ενοποιηθεί. Ενώ ορισμένες χώρες επικεντρώνονται σε γενικά αδικήματα διαφθοράς ή απάτης, άλλες έχουν εφαρμόσει συγκεκριμένα αθλητικά αδικήματα για να αντιμετωπίσουν τους στημένους αγώνες - που περιέχονται είτε στους ποινικούς τους κώδικες (Βουλγαρία, Ισπανία), είτε στον αθλητικό νόμο (Κύπρος, Πολωνία, Ελλάδα) είτε σε ειδικούς ποινικούς νόμους (Ιταλία, Μάλτα, Πορτογαλία). Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι περιπτώσεις στημένων αγώνων που σχετίζονται με στοιχήματα τιμωρούνται με το αδίκημα της εξαπάτησης στο στοίχημα. Συνολικά, αυτές οι διατάξεις διαφέρουν πολύ όσον αφορά τις ποινικές επιπτώσεις, καθώς και το πεδίο εφαρμογής, τα αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία των αδικημάτων ή τις σχετικές κυρώσεις.

Ο καθορισμός των αγώνων έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της δικαιοσύνης σε αθλητικούς αγώνες, που αποτελεί έναν από τους στόχους της δράσης της ΕΕ στον τομέα του αθλητισμού (άρθρο 165 TFEU)¹.

Η αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού απαιτεί ξεκάθαρες και συντονισμένες προσπάθειες από δημόσιες αρχές, αθλητικούς οργανισμούς και φορείς εκμετάλλευσης τυχρών παιχνιδιών.

Στην ΕΕ υπάρχουν αρκετοί ρυθμιστικοί κανόνες (όροι αδειοδότησης τυχρών παιχνιδιών, καταστατικό των αθλητικών ομοσπονδιών) και μηχανισμοί αυτορρύθμισης (κώδικες δεοντολογίας) καθώς και εκπαιδευτικές εκστρατείες, κανόνες σύγκρουσης συμφερόντων, συστήματα παρακολούθησης στοιχημάτων και εργαλεία συναγερμού (καταγγελία παρατυπιών “whistle blowing”, καυτές γραμμές κ.λπ.).

Η συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών υπάρχει αλλά είναι περιορισμένη. Επομένως, υπάρχει σαφής ανάγκη για μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των φορέων στοιχημάτων, των αθλητικών φορέων και των αρμόδιων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αρχών τυχρών παιχνιδιών, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Διαφορετικά Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν προωθήσει διάφορες πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση των στημένων αγώνων οι οποίες είναι ανοιχτές στα θεσμικά όργανα και στα κράτη μέλη της ΕΕ (Επικοινωνίες, Πράσινα Βιβλία, Ψηφίσματα, Συμβάσεις και Προγράμματα Χρηματοδότησης).

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τέτοιες πρωτοβουλίες μπορείτε να βρείτε στην πλήρη έκθεση.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

Στη συνέχεια, η πλήρης έκθεση παρουσιάζει ανά χώρα τα ακόλουθα:

- Ορισμός στημένου αγώνα
- Υποθέσεις που σχετίζονται με στημένους αγώνες
- Διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία και ανάλυση των παρεχόμενων δεδομένων σε εθνικό επίπεδο
- Πρωτοβουλίες γύρω από το θέμα των στημένων αγώνων
- Ορθές πρακτικές

Αφού συλλέχθηκαν όλα τα δεδομένα, ο υπεύθυνος από τη Βουλγαρία εταίρος της δράσης – BSDA - τα ανέλυσε και παρουσίασε μια συγκριτική ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης σχετικά με τους στημένους αγώνες στις συμμετέχουσες χώρες του έργου με σκοπό να βγάλει συμπεράσματα και χρήσιμες οδηγίες για τις ακόλουθες δράσεις του έργου.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Με βάση έναν επιλεγμένο αριθμό μελετών κατά περίπτωση, η έρευνα του έργου IAM είναι σε θέση να επισημάνει ορισμένα βασικά γενικά συμπεράσματα σχετικά με το εξεταζόμενο φαινόμενο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πολλά υποσχόμενων πρακτικών για την καταπολέμηση του:

Υπάρχουν ενδείξεις ότι η εισαγωγή αυστηρότερων νομικών κυρώσεων μειώνει τα επίπεδα των στημένων αγώνων: Έχει αποδειχθεί ότι οι νομικές κυρώσεις λειτουργούν σε χώρες όπου υπήρχε προηγουμένως υψηλή συχνότητα περιπτώσεων στημένων αγώνων.

Υπάρχει η ανάγκη να επικεντρωθούμε σε προληπτικά μέτρα καθώς και σε νομικές κυρώσεις: Η ανάλυση των πρακτικών του έργου IAM στις συμμετέχουσες χώρες έχει επισημάνει μια σειρά πρωτοβουλιών εκπαιδευτικών και ευαισθητοποίησης οι οποίες έχουν αποδειχθεί επιτυχημένες όσον αφορά την ανάληψη πρωτοβουλιών μεταξύ των επαγγελματιών στον αθλητικό χώρο και, με βάση ανεπίσημα στοιχεία, την ικανότητά τους να παίξουν σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της αντίληψης, στην επιρροή της συμπεριφοράς καθώς και στην ενθάρρυνση αναφορών ύποπτης συμπεριφοράς.

Ο ρόλος των ενδιαφερόμενων οι οποίοι προέρχονται από διαφορετικές κατευθύνσεις για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της διαφθοράς στον αθλητισμό: ορισμένες μελέτες περιπτώσεων που εξετάστηκαν στην έκθεση αυτή επισημαίνουν τη δυνατότητα συμμετοχής όλων των σχετικών φορέων στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων πρακτικών διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένων δικαστικών οργάνων, κυβερνητικών υπουργείων, εθνικών αθλητικών υπηρεσιών και ομοσπονδιών.

Με βάση τη διαφορετική εθνική πραγματικότητα, τη νομοθεσία, τις πρακτικές και τις πρωτοβουλίες που αναλύθηκαν στη παρούσα έκθεση σχετικά με τους στημένους αγώνες και την ακεραιότητα του αθλητισμού, η ομάδα του έργου IAM κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα και συστάσεις, ανά χώρα:

Παρόλο που η **Βουλγαρία** είναι μια χώρα η οποία έχει υιοθετήσει πολλά διεθνή πρότυπα που σχετίζονται με την ακεραιότητα στον αθλητικό χώρο και την καταπολέμηση του στησίματος αγώνων που θεωρείται έγκλημα τόσο από τον Ποινικό Κώδικα, τον Νόμο που αφορά τις Σωματικές Δραστηριότητες όσο και από τον Νόμο για Τυχερά Παιχνίδια, το θέμα εξακολουθεί να μην αποτελεί τόση μεγάλη προτεραιότητα όσο θα έπρεπε σύμφωνα με το μέγεθος του φαινομένου στη χώρα. Μερικές από τις αθλητικές οργανώσεις σε τοπικό επίπεδο, όπως η Βουλγαρική Ποδοσφαιρική Ένωση και η

Βουλγαρική Ομοσπονδία Αντισφαίρισης έχουν ξεκινήσει τις δικές τους πρωτοβουλίες για την πρόληψη και την καταπολέμηση των στημένων αγώνων, υπάρχει ακόμη όμως ένας τεράστιος χώρος για περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση τόσο των πολιτικών όσο και των πρακτικών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Ο νομικός ορισμός των στημένων αγώνων στην **Ελλάδα** είναι συγκεκριμένος και έχει περιγραφεί καλά, καθώς υπάρχει υφιστάμενο νομικό πλαίσιο με παραχωρημένα δικαιώματα σε έναν εθνικό ποδοσφαιρικό οργανισμό. Οι υπάρχουσες νομικές ρυθμίσεις ούτως ή άλλως είναι πολύ περιορισμένες όσον αφορά το στήσιμο των αγώνων, την καταπολέμηση και την πρόληψη του φαινομένου στα υπόλοιπα αθλήματα.

Ενδιαφέρον είναι να επισημανθεί η ύπαρξη της πολιτικής προστασίας των καταγγελλών στη χώρα. Σημαντική πτυχή επίσης αποτελεί το κίνημα που ονομάζεται «Αντιμετωπίζω τη διαφθορά στον αθλητισμό» το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πηγή έμπνευσης σε άλλα κράτη μέλη.

Οι τρέχουσες πολιτικές στη χώρα δημιούργησαν την ανάγκη για πιο περίτεχνους ή επινοητικούς τρόπους για τη μείωση των επιπέδων διαφθοράς στον αθλητισμό. Παρόλο που έχουν ληφθεί αυστηρότερα μέτρα ελέγχου, το στοίχημα για παράδειγμα παραμένει ευρέως ανεξέλεγκτο και το συνολικό επίπεδο χρηστής διακυβέρνησης στον τομέα εξακολουθεί να μην βρίσκεται στο κατάλληλο επίπεδο.

Η **Ιταλία** είναι μία από τις χώρες της ΕΕ η οποία ανέπτυξε νομικό πλαίσιο για τους

στημένους αγώνες. Από το 2015, έχει θεσπιστεί μια πρόσθετη νομοθεσία που περιλαμβάνει ακόμη και δήμευση αγαθών και περιουσιών σε όσους σχετίζονται με άτομα τα οποία παίρνουν μέρος σε στημένους αγώνες.

Η **Σλοβενία** έχει θεσπίσει ειδική νομοθεσία για το στήσιμο των αγώνων η οποία εντάσσεται στο νόμο περί τυχερών παιχνιδιών στο πλαίσιο διαδικασίας αδειοδότησης. Παρόλο που, έχουν καταγραφεί πρόσφατα κρούσματα κακής συμπεριφοράς στον αθλητικό χώρο, τα οποία οδηγούν σε περαιτέρω ενέργειες οι οποίες απαιτούνται σε εθνικό επίπεδο, ακόμη και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της χώρας αναφέρουν την συνεχή εμφάνιση αυτού του αρνητικού φαινομένου, το οποίο οι επιστήμονες αποκαλούν «ποδοσφαιρική μαφία».

Το στήσιμο των αγώνων θεωρείται έγκλημα στην **Τουρκία**, βάσει του νόμου για την πρόληψη της βίας και της παρατυπίας στο χώρο του αθλητισμού, ο οποίος παρέχει επίσης ένα σύνολο κυρώσεων όταν καταγράφεται το αναφερόμενο έγκλημα. Ωστόσο, η έλλειψη ακεραιότητας στη χώρα συνεχίζει να καταγράφεται σε πολλές περιπτώσεις οι οποίες καλύπτονται από τα μέσα ενημέρωσης, και η ανάγκη για περαιτέρω, αυστηρότερα μέτρα είναι επιτακτική.

Ένα από τα μεγάλα κενά που ανέφερε η ερευνητική ομάδα του έργου IAM είναι η έλλειψη σχετικών και ενημερωμένων στατιστικών στοιχείων σχετικά με την ακεραιότητα στον αθλητισμό, καθώς η Βουλγαρία, η Ελλάδα και η Σλοβενία δεν διαθέτουν πρόσφατα στατιστικά στοιχεία για αξιολόγηση.

Η Ιταλία και η Τουρκία, σε αντίθεση, διαθέτουν πρόσφατα στατιστικά στοιχεία (Η ομάδα του έργου IAM συνιστά να εφαρμόζονται τακτικά στατιστικά στοιχεία σχετικά με την ακεραιότητα στον αθλητισμό από τα εθνικά όργανα στον τομέα του αθλητισμού.

Και οι δύο ενότητες για τις πρωτοβουλίες και τις εκστρατείες στημένων αγώνων και τις ορθές πρακτικές αποτελούν πηγή έμπνευσης για τον αθλητικό τομέα και η ομάδα του έργου IAM θα χαρεί να εμπνεύσει περισσότερες δράσεις και επιτυχημένα έργα και εκστρατείες στον τομέα της ακεραιότητας στον αθλητισμό. Ξεκινώντας με μικρά βήματα μπορεί να οδηγηθούμε σε μια τεράστια αλλαγή στο μέλλον. Το έργο IAM επιδιώκει να εντοπίσει ορθές πρακτικές και καινοτόμες προσεγγίσεις που εφαρμόζονται ή δοκιμάζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι οποίες καταπολεμούν την απειλή των στημένων αγώνων που αντιμετωπίζει ο αθλητισμός μέσω της εκπαίδευσης των νέων αθλητών/ριών, προκειμένου να διατηρηθεί η διαφάνεια, το δίκαιο παιχνίδι και ο σεβασμός για τους άλλους από το αρχικό στάδιο της αθλητικής τους δραστηριότητας. Με βάση τα παραδείγματα ορθών πρακτικών, θα αναπτυχθούν ποιοτικά κριτήρια και προτάσεις για τις μεθοδολογίες του έργου IAM και το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού. Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις ορθές πρακτικές που εντοπίστηκαν και αναφέρθηκαν με βάση τον τύπο τους (πλήρη στοιχεία υπάρχουν διαθέσιμα στην έρευνα του έργου IAM).

No	Έργο	Χώρα/ες	Ιστότοπος
1	Play Fair Code	Αυστρία	https://www.playfaircode.at/en
2	SRM - Education through sport – Shaping role models for the future	Σλοβενία, Πορτογαλία και Κροατία	http://safeyou.eu/
3	Training on Protected Reporting System for Professional and Grassroots Sport (T-PREG)	Πορτογαλία, Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο και Σλοβενία	http://www.tpreg-training.eu/
4	About the POINTS	Βέλγιο, Κροατία, Τσεχία, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ολλανδία, Νορβηγία, Πορτογαλία και Σλοβενία	https://www.points-project.com/
5	Data Integrity - Bulgarian Basketball Federation and the National Basketball League	Βουλγαρία	https://basketball.bg/news.php?g=20&id=9719

6	Against match fixing – European Research & Education Programme	Βουλγαρία, Πολωνία, Βόρεια Μακεδονία, Βέλγιο, Ιταλία, Γαλλία, Αυστρία, Γερμανία	http://againstmatchfixing.com/
7	FIX the FIXING	Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Κύπρος, Ιρλανδία, Αυστρία	https://playthegame.org/media/7492285/Nikolaos-Theodorou.pdf
8	WHISTLE	Ελλάδα, Κύπρος, Γαλλία, Γερμανία, Ρουμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία	http://sportwhistle.eu
9	Staying on side	Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Λιθουανία, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Νορβηγία και Πολωνία	https://www.transparency.org/news/feature/staying_on_side_how_to_stop_match_fixing
10	PROtect Integrity	Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Γαλλία, Δανία, Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία	https://www.protect-integrity.com
11	AMATT – Anti Match-Fixing Top Training	Ιταλία, Αυστρία, Πορτογαλία, Σλοβενία και Ισπανία	https://www.amatt.eu
12	INTEGRITY TOUR	Ιταλία	https://www.lega-pro.com/progetto-integrity/cosa-e/
13	BE TRUE. BE YOU. BELIEVE IN SPORT	Ιταλία	https://www.taekwondoitalia.it/news-fita/1822-be-true-be-you-believe-in-sport.html
14	DON'T FIX IT!	Σλοβενία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ελλάδα, Ιταλία, Ρουμανία, Φιλανδία, Ουγγαρία, Νορβηγία, Σκωτία	https://www.fifpro.org/en/rights/match-fixing/match-fixing-don-t-fix-it
15	FIFA INTEGRITY SUPPORT	Μέλη της FIFA	https://www.fifa.com/who-we-are/legal/integrity/integrity-support/
16	Oli Project	Τουρκία	https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Detail/Guncel/14/1
17	Olympic Mothers	Τουρκία	https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Haber-Detay/PG-Turkiye%E2%80%99den-30-Yilinda-30-Sporcuya-ve-Annelerine-Destek/1502
18	I'm the joy of my school, I'm the fair play ambassador	Τουρκία	n/a

Συστάσεις σε αθλητικούς φορείς λήψης αποφάσεων

Η ομάδα του έργου IAM θα ήθελε να προσκαλέσει όλους τους υπεύθυνους για τη λήψη αθλητικών αποφάσεων, τους ηγέτες

θεσμών και τους ενδιαφερόμενους φορείς με σκοπό:

- την ενδυνάμωση της πρόληψης των στημένων αγώνων και την καταπολέμηση του φαινομένου σε όλα τα επίπεδα,
- τη διασφάλιση κατάλληλων εκπαιδευτικών ευκαιριών, που σχετίζονται με την ακεραιότητα στον αθλητισμό,
- να είναι πρεσβευτές καλής διακυβέρνησης στον αθλητισμό.

Συστάσεις σε αθλητικούς οργανισμούς

Η ομάδα του έργου IAM θα ήθελε να προσκαλέσει τις αθλητικές οργανώσεις, συλλόγους και ομοσπονδίες με σκοπό την:

- Ανάπτυξη και εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών ακεραιότητας και εσωτερικής / εξωτερικής εκπαίδευσης ακεραιότητας στις οντότητές τους.
- Υιοθέτηση ορθής συμπεριφοράς με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση των στημένων αγώνων,
- Προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης στον αθλητισμό σε οποιοδήποτε επίπεδο των δομών της.

